

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Zaradi prašičje zaprtije.

Prašičja zaprtija traja nenavadno dolgo in prizadeva našim ljudem veliko škodo. Že tri mesce je tega, da so prepovedani vsi sejmovi v novomeškem, krškem in črnomeljskem okraju in da je ustavljena z malimi izjemami vsa kupčija.

Samo tako imenovani notranji gospodarski promet je dovoljen, ki pa po dosedanjih izkušnjah nikakor ne zadostuje. S takim prometom se morda lahko zadovoljujejo prašičerejci iz krškega okraja, ki imajo mlada praseta na prodaj, — kajti po takem blagu se sedaj najbolj poprašuje — vsi drugi pa ne. To velja posebno za prašičerejce v novomeškem okraju. Novomeški okraj nima dosti svoje prašičereje in je navezan na rejo nakupljenih prasičev, da ima jeseni kaj prirejka. To kupovanje pa nalaga vsled zapornih odredb našim ljudem, zlasti onim iz trebanjskega in žužemberškega okraja velike stroške. Ljudje zamude po več dni z vožnjami, da dobe potrebnih prašičev. Tako se zapravi mnogo časa in denarja! Najbolj so prizadeti pa seveda mali in revni posestniki, katerim daje prašičereja poglaviten dohodek in katerih imamo v novomeškem kraju več kakor se navadno misli. Cena za mlada praseta je namreč tako poskočila, da jih taki posestniki ne morejo kupovati. Po 4, 5 kron pride 1 kilo, če bi jih po teži prodajali. To je cena, katere ne zmore naš mali posestnik. Posestniki iz trebanjskega in žužemberškega okraja jih kupujejo, da bodo imeli sploh kaj prireje jeseni, kajti če ne bo reje, tudi denarja ne bo. Novomeški okoličan pa ne zmore teh stroškov! To je preveč, ako naj jih vrhu tega še okrog išče po krškem okraju! To pa še ni vse, kar povzroča zaporne odredbe! Velika škoda je tudi to, da naši kmetje tudi svojega dosedanjega prirejka ne morejo v denar spraviti, namreč prirejka pri plemenih prasičih, kupljenih jeseni in med zimo. Naš mali kmet nima domače prašičereje, ampak tako imenovano začasno rejo. On kupuje praseta, jih nekaj časa redi in potem zopet proda. Na ta način išče svoj zaslužek. Sedaj pa jesenskega in zimskega prirejka ne more prodati, in ker ga prodati ne more, tudi drugih praset ne more iznova kupovati, ker so vsi sejmi prepovedani. To je hud udarec za našega kmeta, ki ga občuti enako težko v zlic dovoljenemu gospodarskemu prometu. Skrajni čas je, da bi se vse to uvaževalo tudi na merodajnem mestu in da bi se odprli zopet redni sejmovi, kajti le tam se razvija pravilna kupčija, tam se uravnavajo cene in le s sejmovi se olajša vsa kupčija.

Ta nujna potreba je dala tudi povod, da se je vršil zadnji pondeljek 7. t. m. v Novem mestu shod, na katerem sta vzajemno nastopila kmet in meščan in kjer se je ob mnogoštevilni udeležbi sklenila resolucija, da se nujno naprosi vlada za odpretje sejmov za neokužene kraje in če drugače ni mogoče, saj za notranji gospodarski promet. — Ker se sedaj nič več ne sliši o kakem razširjevanju kuge ali o kakem novem slučaju kuge v novomeškem okraju, upajmo, da se bo vlada ozirala na želje prizadetih interesentov in da bo ugodila predloženi prošnji. —r—

Nalezljiva kmetska bolezen.

Da, tako lahko imenujemo naraščajoče izseljevanje našega ljudstva v Ameriko in druge kraje. To je bolezen, na kateri trpi in boleha vse naše kmetijstvo. Kam pa pridemo, če bo šlo tako naprej? Že sedaj toži vse čez pomanjkanje delavcev in poslov! Ali je mogoče, da bi v takih razmerah napredovalo naše kmetijstvo? Kako naj se pa dvignejo dohodki iz zemlje, če ni ljudij, da bi jo obdelovali? In ta bolezen je nalezljiva, sicer ne bi vlekla ljudij v takem številu čez morje. Naš Dolenjec je po naravi bolj lahak in manj navezan na dom kakor drugi krajani. Potna palica mu je položena že v zibelko, sicer ne bi naši ljudje tako radi okrog hodili in krošnjari. Že ta naravna potožljivost pomika ljudi, pogledat po svetu. K vsemu temu se pridružijo pa še poročila in vabila iz Amerike! Po naših vaseh se suče pogovor ob nedeljah najraje o Ameriki, posebno tam, kjer se je že več domačinov izselilo. Staro in mlado govori o tem. Ali je kaj čudnega, če se mladina navzame tega duha in če je z njim tako prepojena, da ji ni obstanka doma, ko odraste?

Proti izseljevanju smo danes brez pomoči! To je pojav, ki je v današnjih razmerah, ko se bje na kmetih trd boj za obstanek, čisto naraven. Ali proti nalezljivosti te bolezni, proti nalezljivosti izseljevanja, bi se moralo kaj storiti! Če manjka doma kruha, iskati ga je drugod! To je naravno! Ali neopravičeno je, da se selijo tudi ljudje, katerim tega ni treba, ki imajo doma dosti pošteno izhajanje in dosti dober kruh, in ki se selijo zaradi tega, ker se nalezejo potožljivosti od drugih izseljencev. Proti taki nalezljivosti bi pa se moralo kaj zgoditi! Poznam očeta, ki ima trdno in veliko kmetijo in ki se mora na stare dni sam ubijati z gospodarstvom, dasi ima tri odrasle sinove. Zakaj? Zato, ker so vsi trije v Ameriki. Ali je to prav? Ali je prav, da kmetija doma spričo nezadostnega obdelovanja zastaja in nazaduje, dočim se vsi trije

sinovi potikajo po svetu za drugimi poklici? Kako naj napreduje kmetijstvo v takih razmerah? In takih zgle-
dov imamo dosti! Vlada ne stori ničesar v tem vpra-
šanju. Ona varuje le svojo kožo in skrbi za potrebne
vojake. Ali moralo bi se tudi v prid kmetijstva kaj
zgoditi, da nam ne opeša zaradi pomanjkanja delavcev!

—r—

O mandanju in skrajšavanju pognankov na trtah.

Dokler nismo imeli po Dolenjskem vinogradov za-
sajenih s cepljenimi ameriškimi trtami, in dokler smo
imeli naše stare evropske trte; bila so vsa dela ob-
delovanja vinogradov tale: Trte se je obrezalo, okopalo,
nakolilo, povezalo, podobralo pognanke le enkrat k
kolom povezalo. Okopavanje se je še enkrat, ali pa
tudi dvakrat ponovilo, grozdje pobralo. Pustimo za
danes vse drugo delo na strani in oglejmo si bližje le
podobiranje. Kako se je vršilo? Trtam se je odvzelo
po deblih rastoče pognanke, to je omandalo (omulilo)
se jih je, domov znosilo, ter živini pokrmilo. Na nap-
nencih se ni pognankov niti dotaknilo, razun da se
jih je k kolju povezalo, ali pa še to ne. In tako po-
stopajo žali Bog! marsikateri dolenjski vinogradniki
tudi dandanašnji, da, bodimo odkritosrčni, tako po-
stopa velika večina naših vinogradnikov. In to ravno
ni pravo, ampak jako napačno, in sicer zato, ker se
pri tem pognanki na napnencih kaj bujno razvijajo,
spremene se v kaj dolge in močne mladike, katere se
pa pri obrezovanju v sledečem letu navadno vse za-
vrže, odreže. Pri tem obrezovanju se pa ne redkokrat
tudi to pripeti, da na palcu (čepu), katerega se je v
prvi vrsti pač zato napravilo, t. j. narezalo, da bi se na
njem močan les za režnjo bodočega leta pridelalo, pa
krepkega močnega lesa za napravo novega palca in
napnenca ni. V takem slučaju se mora nov palec in
nov napnenc iz mladik napraviti, katere se nahajajo
na lanskem napnencu in kaj je posledica temu. Ako
se nahaja na palcu pri obrezovanju trte dovolj močnih
mladik za napravo novega palca in napnenca, potem
se zavrže v močnih krepkih mladikah, rastečih na
lanskem napnencu, kaj dosti redilnih snovi, katere je
morala trta za reditev teh mladik iz zemlje srkati.

Te redilne snovi so kar izgubljene, zavržene, na-
mesto, da bi se tiste prisililo, jih za reditev grozdja,
in reditev pognankov na palcih porabiti. K temu pri-
sili se pa trto ravno s tem, da se na nji pognanke
pravilno omanda in skrajša. Kar je brezzarodnih po-
gnankov na napnencu, te se kar odmanda. Isto stori
se tudi s pognanki na deblu, ako ni znabiti kje kak
pognank za znižanje debela potreben. Kar je pa na
napnencu zarodnih pognankov, te se skrajša tako, da
ostanejo le še štirje listi nad najvišim zarodom. Tako
omandana trta more iz zemlje vsrkane redilne snovi
koristno porabiti, namreč v to, da napravi na palcu
lep krepak les za bodočo režnjo, lepo debelojagodato
grozdje pa le v tekočem letu na palcu, osobito na nap-
nencu. Ako se pa pri obrezovanju trte na palcu za-
željenega močnega lesa ne najde, kar je ravno pri ne-
omandanih in okrajšanih pognankih na napnencu jako
rado slučajno, kaj se zgodi pa potem? Potem se pri
sledečem obrezovanju trt, palec in napnenc iz mladik
napravi, katere so priraščene na lanskem napnencu.
In posledica temu je ta, da se trte jako zdaljšujejo,

vsled tega pa tudi jako zgostujejo, kar pa ni, ne za
obdelavanje vinograda, še manj pa za zorenje grozdja
koristno, marveč jako škodljivo. Zato dolenjski vino-
gradniki, ne spodobirajte le vaših cepljenih trt po
stari navadi, marveč na njih izvršujte pravilno man-
danje in skrajšavanje pognankov. Ako to opustite,
bodo vaši novi, s cepljenimi trtami zasajeni vinogradi,
veliko prezgodaj krepko rasti in roditi nehali. —l—

Pridelujmo ohrovt in nadzemeljsko kolerabo po Dolenjskem na njivah.

Za kmečko hrano, posebno pa še za gosposko,
se ceni jako v zimskem času frišna zelenjava. To zato,
da ni vedno le krompir, kislja repa, in kislja zelje na
mizi. Pri nas na Dolenjskem imamo za zimsko rabo
kaj malo frišne zelenjave. Zeljnate glave imamo tja,
do decembra, potem da le še repo (jamnico), podze-
meljsko kolerabo (kavljo) korenje. O repi, korenji,
pa že pesem pravi, da nista Bog vé kaj prida. „Repa
korenje, slabo življenje.“ Tako pravi pesem. In vendar
ste dve rastlini, kateri bi pri nas na Dolenjskem prav
izborna uspevali, ter zelo skozi celo zimo kaj prijetno
kmečko hrano, ali pa gosposko prikuho dajali. In ti
dve rastlini ste, kakor že naslov tega članička pove:
ohrovt in nadzemeljska koleraba. Prvi rastlini pravijo No-
tranjci in Primorci tudi borzote to po laškem imenu: verze.

Ohrovta, kakor tudi nadzemeljske kolerabe, imamo
več vrst, kakor: zgodnje, srednje in pozne vrste.
Tukaj mislimo le na pozne, katere se lahko v veliki
množini, kar na njivah prideluje, ravno tako, kakor
navadno zelje. Na Goriškem n. pr. imajo ohrovta kar
cele njive, na Nemškem pa nadzemeljske kolerabe.
Najboljši vrsti ohrovta ste pač angleška drumhead,
—po domače bi se ta vrsta bobenskaglava imenovala—
in pa pozni ulmski ohrovt. Najboljša vrsta nadzemeljske
kolerabe je pa tako zvana orjaška ali velikanska zimsko
koleraba, katera je ali zelenih ali pa tudi modrih jabolok.
Vsaka semenska trgovina, posebno pa še Ed. Mauthner v
Budapešti, postreže lahko s semenom teh vrst. Čas za
te rastline sejati je še sedaj. Seje se jih popolnoma
tako kakor navadno zelje, in istotako se jih ravno
tako na njivo presaja, ter tam obdeluje. Na jesen,
tikma pred zimo, izrije se pa obedve rastlini z ko-
reninami vred iz zemlje. Ohrovt se prisuje prav na
gosto v kako jamo, ter zasuje z listjem ali slamo,
vrhu katere se še ob času dežja, snega ali pa hudega
mraza kake dile položi. Kolerabo treba pa že v kleti,
v kateri ne zmrzuje prisuti, ker sicer zmrzne. Zmrznena
koleraba pa ni za rabo, ker je prvič zoperno sladka,
in drugič tudi kaj rada segnije.

Ohrovt daje jako fino prikuho, pa tudi le skuhan,
v četrtinke razrezan ter z oljem in kisom zabeljeni
daje kaj okusno solato. To posebno v zimskem času,
ko druge solate, razun krompirja in pese že primanjkuje.
Ohrovt je pa tudi prav dobra kmečka jed osobito po-
mešan s fižolom ali pa krompirjem. Nadzemeljska ko-
leraba, katera pri pravilnem ravnanju lahko tudi do
štiri kilograme težka postane, je pa ravno tako po-
rabljiva, le v podobi solate pa ni užitna. Dolenjski
kmetovalci, posebno tisti, kateri se nahajajo blizu mest,
naj bi obedve tukaj priporočeni rastlini pričeli pri-
delovati, gotovo jim to ne bode žal. —l—

Politični pregled.

Gauč je šel. Ni mogel premagati nasprotnikov volivne preosnove, zlasti ne Poljakov, zato je popustil posle ministerskega predsednika. S tem pa, da je padel Gauč, nikakor ni padla volivna preosnova. Iz pisma, ki ga je pisal cesar Gauču v zahvalo in priznanje, je razvidno, da cesar ne mara odnehati od volivne preosnove. Tudi Gaučev naslednik, princ Hohenlohe, dosedanji tržaški namestnik in sedaj ministerski predsednik, je vnet pristaš volivne preosnove sploh, posebej še zagovornik splošne in enake volivne pravice. Drugi ministri, razven ministra za notranje zadeve, so za enkrat še vsi ostali na svojih mestih. Princ Hohenlohe kaže resno in dobro voljo izvesti volivno preosnovo; ali bo mogel, je dvomljivo, kajti stranke mu nasprotujejo iz zgolj sebičnih vzrokov in namenov. Tudi najbolj svobodomiselnih stranke, katere bi, kakor beseda pove, morale podpirati gibanje za splošno in enako volivno pravico, so proti njej iz strahu, da bodo prikrajšane. Velja tudi o naših slovenskih „naprednjakih“. Princ Hohenlohe je povabil na razgovor razne poslance, izmed slovenskih na Kranjskem: dr. Šusteršiča, ter pozneje dr. Ferjančiča, kateremu se je svojevoljno pridružil poslanec Plantan. In ta dva sta zatrdila ministerskemu predsedniku, da bodo „napredni“ Slovenci za vladno predlogo samo tedaj, če se omeji „zloraba prižnice in cerkve pri volitvah (!)“ in če se da na Kranjskem še en mestni mandat. O drugem mandatu za koroške Slovence, o pomnoženju mandatov za štajerske Slovence ta dva modrijana nista zinila nič odločnega. In vendar si še upajo ti ljudje očitati naši stranki, da je izdala obmejne Slovence, dočim so se ravno poslanci naše stranke z vso odločnostjo potegnili zanje, a oni sami lepo molče. Torej le samo lastna korist, narodova korist jim je deveta briga; samo da so oni na vrhu, naj vse drugo tudi vrag vzame! In poslanca dr. Šusteršič in Ploj sta pri ministerskem predsedniku zahtevala tudi to, da se da v bodočem ministerstvu Jugoslovanom primerno zastopstvo. — Kaj bo z volivno preosnovo? Prav mogoče je, da bo tudi Hohenlohe našel same trmaste glave ter raji šel. A že groze socialni demokrati s splošno stavko, ako bo državni zbor zavlačeval volivno preosnovo. Utegnemo torej še marsikaj doživeti letos.

Nemški cesar v kratkem obišče našega cesarja na Dunaju.

Na Ogrskem so dovršene volitve za državni zbor. Velikansko večino si je priborila Košutova stranka. Od 413 poslancev jih pripada tej stranki 240. Židovski listi slavijo sicer „spravo med vladarjem in narodom“, celo neki ogrski škof je tako kratkoviden, da je zapovedal dan zahvale za ta „srečni dogodek“. Ko bi družega ne vedeli, že to je sumljivo, da je to všeč židom, tem hlapcem framasonstva, kojih namen je „razdreti Avstrijo“, in pri Ogrski naj se prične. Če se loči Ogrska od Avstrije — in to izjavljajo sedaj Košutovci popolnoma javno, jasno, resno, odločno, — potem kajpada Avstrija vsaj na zunaj precej oslabi. — Med volitvami so bili na mnogih krajih nemiri, nekaj ljudij je ubitih. Na Ogrskem sploh mislijo, da niso volitve, ako ni par ljudij mrtvih.

Volitve so imeli tudi na Hrvaškem. Podlegla je, hudo podlegla mažaronska vladna stranka, na vrh pa je prišla opozicijska, vladi nasprotna stranka. To je res, da je vladna stranka skoro 40 let pomagala vladi tlačiti narod. Pa bo li nova močna stranka res narod osrečila, bomo šele videli, za enkrat je težko izreči določno sodbo, ker se razmere na Hrvaškem silno naglo izpreminjajo. Nas bi le veselilo, da se uresničijo velike nade, ki jih stavi bratski nam narod v zmago opozicije. Ban bo bržkone odstopil.

Tudi na Francoskem so imeli volitve. Dosedanja proficerkvena večina je dobila še nekaj mandatov. Katoličani se še vedno niso vzdramili in ojačili; še vedno mislijo, da se da sovražnik vere premagati samo z molitvami, a pozabijo, da se ga je treba lotiti tudi z volitvami! Sicer ne bodo zmagali nikdar!

Važen dan je bil za Rusijo 10. maj. V Petrogradu je car s jako krepkim in pomenljivim ogovorom otvoril rusko državno dumo. Mesto je bilo v zastavah, šole, uradi, banke zaprte, povsod so se vršile slovesne službe božje. — V nekaterih krajih države so bili ta dan nemiri in napadi z bombami.

Turki in Bolgari so se spopadli pri vasi Divlje. Borba je trajala pet dni in je padlo z otroci in ženami 1500 ljudi. Bolgarske čete enega okraja so popolnoma uničene. V narodu vlada velik strah, osobito ker vrše Turki nasilja. Tudi Turkov je padlo ogromno.

LISTEK.

Tiskovna pomota.

(Dalje.)

„Ljubi otroci,“ je rekla mati, „čeprav je moja žalost silno velika, vendar me močno tolaži vaša vzajemna, požrtvovalna ljubezen. Jako mi je tudi všeč nesebičnost Milanova; ne vem, kdo izmed vas ima bolj plemenito in zlato srce, in gotovo gleda Gospod Bog z dopadanjem na vas vse. Toda, preljubi hčeri, tega nikakor ne smem in ne morem dovoliti, da bi vidve svoje malo premoženje popolnoma porabili za brata. Bog ve, koliko časa bom še živela, znabiti le še malo časa; ako umrjem, prejenja moja pokojnina. In kaj boste počele potem, če ne boste ni beliča imele pri hiši. Milan ima popolnoma prav; kar bi mu vedve tako rade dale, ne bi nikakor ne zadostovalo za dolgo dobo njegovega učenja. Pa tudi to bi se utegnilo primeriti, da ne bi mogel Milan dovršiti svojih naukov, potem ste pa vsi vkup največji reveži. Le zaupajte v Boga, otroci, nam bo že kako pomagal. Saj nas je že dostikrat otel iz te ali one nadleže, in tudi sedaj nas ne bo zapustil. Ni dal Milanu zastonj tako lepih zmožnostij in darov; gotovo mu bo dal tudi priliko, da se bo izobrazil še boljše ter jih rabil mnogim ljudem v prid, ob enem pa bo pomagal vama. Da, v Boga upam, upam trdno. On je oče vdov in sirot; kot tacega se je izkazal tudi nam in se bo še izkazal. Njega prosimo in molimo, pa se bo obrnilo k dobremu. Trdno verujem in upam, da se bo to zgodilo.“

Ravno je sklenila roki k molitvi, da bi zaprosila Boga pomoči in tolažbe, kar nekdo potrka na vrata. Gospa si brž obriše solze ter zakliče: „Naprej!“ Postaren gospod sivih las pa plemenite zunanosti vstopi. Z levico se je opiral na palico, v desnici pa je držal nekaj cekinov. Nihče ga ni poznal, ne mati ne otroci; a vsem se je zdel ta gospod ljubeznjiv in ljudomil človek.

Gospod vidi, kako ga gledajo same solzne, objokane oči. Vidno ganjen reče gospe: „Oprostite, da vas, jaz tujec, motim in nadlegujem. Lahko si mislite sicer, po kakih opravkih pridem semkaj, vendar pa sem zares iznenaden, da vas najdem v toliki bridkosti.“

„Torej veste, v kako žalostnem položaju smo sedaj?“ reče gospa. „Vi ste jako ljubeznjivi, gospod, da ste se trudili k nam.“

Na to gospod: „Jaz ne vem ničesar, niti najmanjše stvarice ne vem. Ne poznam vas in ne vem, kdo ste, niti vaše častito ime mi je neznan. Kaka nadloga vas je zadela? Mi morete li povedati?“

Gospa ni vedela, čemu in zakaj je prišel ta gospod k njim. Dejala je: „Neznani ste mi, gospod, in tuji, in vendar vas zanima naša žalost; zato bi pač ne bilo lepo, ko bi vam prikriivala vzrok naše tuge. Moj sin Milan je hotel danes zjutraj odpotovati na vseučilišče. Za trdno smo se zanašali, da bo dobil kako ustanovo. Pa ravno ta trenutek smo izvedeli, da jo je dobil nekdo drugi.“

„Obžalujem iskreno,“ reče tuji gospod in opazuje in ogleduje Milana kaj natanko. „Kakšna so vaša spričevala?“ „Dobra,“ odgovori Milan. „Ali jih imate blizu kje, ali bi mi jih pokazali,“ pravi tujec. „Zakaj ne?“ reče Milan. „Tu imam vsa spričevala vkup, na vseučilišču bi jih bil rabil.“

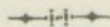
Tuji gospod se oprostí in sede. Potem pa bere spričevalo za spričevalom. „Izvrstno,“ reče gospod, „ko jih da Milanu nazaj. Pa na kaj ste še opirali svojo prošnjo?“

„Moj oče je bil cesarski uradnik, ki je vestno in natančno opravljal svojo službo. Na neki komisiji se je prehladil, umrl naglo in zapustil vdovo s tremi nepreskrbljenimi otroci.“

„Ni mogoče!“ reče tuji gospod nejevoljen in vstane. A gospa potrđi še enkrat, kar je povedal Milan.

Toda tuji gospod pravi: „Vaš rajni mož pa vendar ni bil tako reven, kakor mi vi pripovedujete. Če sodim po knjižnici, ki jo je zapustil, je imel obilo premoženja. Med drugimi dragocenimi deli je v njegovi knjižnici nekaj jako redkih knjig v angleškem jeziku.“

(Konec prihodnjic.)

Domače vesti.

(Konferenca) Sodalitatis SS. Cordis Jesu za novomeško dekanijo bode v Soteski v četrtek dne 17. maja.

(Osebne vesti.) Nemški viteški red je premestil č. g. P. Hugona Lengsfeld iz Podzemelja v Ormož, č. g. P. Rajmunda Kubinek pa iz Ormoža v Podzemelj. — Iz bolnice usmiljenih bratov v Kandiji je premeščen č. g.: fr. Lovrenc v Tantar v Palestino, fr. Vilibald je šel na dopust v Št. Vid na Koroškem; fr. Hugo pa pride iz Št. Vida v Kandijo.

(Odlikovan.) Zlati križec za zasluge je dobil velezaslužni g. župan Josip Zurc. Čestitamo!

(Poročil se bode) dne 16. t. m. v Štofji Loki blag. g. Leopold Pettauer, c. kr. gimn. profesor v Novem mestu, z gđ. Ano Jenko iz Škofje Loke. Bilo srečno!

(Godbeni ravnatelj) g. Jože Košiček v Novem mestu bode, kakor se nam je povedalo od zanesljive strani, svoje častno mesto v kratkem odložil. — Njegov naslednik nam še ni znan.

(Prvo dolensko posredovalnico za službe in delo) namerava otvoriti g. Lovro Puš, čevljarski mojster v Novem mestu.

(Županom izvoljen) je v občini St. Peter pri Novem mestu g. Franc Florjančič; občinskim svetovalcem gg.: grof Rudolf Margheri, Anton Becele, Janez Janc, Jože Bojanc in Franc Blažič.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) v Novem mestu je pri občnem zboru dne 10. t. m. izvolila v odbor naslednje gospode: J. Krajec predsednik, kap. vikarij Fr. Sal. Watzl namestnik. Edmund Kastelic tajnik in prof. Reissner njega namestnik. Prof. J. Maselj blagajnik in J. Moravc njega namestnik.

(Prostovoljno gasilno društvo v Novem mestu) je letos obhajalo praznik sv. Florijana jako slovesno. Prej ta večer je bil mirozov z bakljado. Ob 10. uri se je društvo udeležilo polnoštevilo sv. maše v kapiteljski cerkvi; pri sv. maši je svirala godba mestne in meščanske garde. Malo pred 11. uro dop. se je pred mestno hišo, v ta namen primerno okinčano, vršila slavna razdelitev kolajn, katere je presvitli cesar podelil za 25 letno službovanje šestim udom gasilnega društva. G. župan pl. Sladovič je v kratkem govoru pozdravil slavljence in jim potem pripel spominske kolajne. Odlikovance

je ogovoril tudi še mil. g. prošt dr. Elbert. Odlikovanci so prejeli od občine tudi lepo nagrado v zlatih. V njih imenu se je zahvalil načelnik g. Adolf Gustin, ki je končal z živio klici na cesarja. Popoldne je bil precej dobro obiskan koncert na vrtu g. Tučkove. Zabava bi se bila še bolj razvila, da ni nagajal dež. To je bil spomina vreden dan v zgodovini našega prostovoljnega gasilnega društva.

(Prostovoljno gasilno društvo) v Št. Jerneju na Dolenskem obhaja 29. rožnika t. l. 25 letnico svojega obstanka. Vsled tega bode istega dne sv. maša na prostem in po tej ljudska veselica.

(Obrtna nadaljevalna šola) v Rudolfovem sklence šolsko leto 1905/06 dne 31. maja t. l. Med binkoštnimi prazniki bodo v gimnazijski risalnici razstavljeni šolski izdelki obrtnih in trgovskih učencev. Vsi prijatelji obrtnega šolstva se vabijo, da si jih ogledajo.

C. kr. gimn. ravnateljstvo kot vodstvo obrtne nadaljevalne šole. V Rudolfovem, 15. maja 1906.

(Pri kapelici Božjega groba) bodo do sv. Mihaela sv. maše ob polu 7. uri vsak ponedeljek in vsak petek.

(Na Gorjancih) pri sv. Nikolaju bode prvi letošnji shod dne 20. maja. Sv. opravilo bode ob 10. uri.

(Žveplenk-pokalic) naj vendar nikar ne prodajajo trgovci otrokom, če so že stariši tako nespametni, da jim dajejo denarjev. Kaj vse počno otroci s temi užigalicami! Zadnjič je videl nek gospod, kako so v našem mestu otroci goreče žveplenke vtikali pod slamnato streho! Kolika nesreča bi se bila lahko pripetila, da jih ni dotični gospod prepodil. Torej: odrasli, imejte vi pamet!

(Grobove) svojih rajnih naši meščani res lepo in radi krasijo. A leto za letom se najdejo zlikovci, dečki in tudi deklice, ki ne samo krajejo cvetice z grobov, ampak jih tudi drzno in škodoželjno uničujejo. Opozarjamo na to lopovstvo sl. policije, da se potrudi vsaj enega teh porednežev dobiti v roke in ga pošteno kaznovati.

(Dražja pošta.) Iz trgovinskega ministrstva se potrjuje vest, da se poštna pristojbina za pisma v Avstriji podraži od 10 do 12 vin., kar bo državi dalo 8 milijonov kron več dohodkov na leto ter se bo ta večji dohodek porabil za zboljšanja položaja poštne službe.

(Gospod.) ki je v gostilniški sobi pri Štemburju z regala brez dovoljenja si izposodil živinozdravniško knjigo, naj jo vrne, ker bi ga sicer moral v kratkem času z imenom označiti.

Jos. Zurc.

(Grozen požar) je 6. t. m. ponoči pokončal vas Moste pri Mokronogu. Šestim gospodarjem so zgorela poslopja, skoro vsa živina; smrt v plamenu je našel tudi 6letni deček, dva dečka pa sta bila smrtnonevarno opečena.

(Posredovalnica služb) gostilniške zadruga v Ljubljani, Gradišče št. 7, naznanja, da rabi več natakarc, kuharic in služkinj za splošna dela. Priporočljivo je, da se gostilniški uslužbenci vseh kategorij marljivo oglašajo v zadrugi posredovalnici. Posredovanje za posle je brezplačno.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu aprilu 1906 je 242 strank vložilo 120.462.62 K, 237 strank vzdignilo 112.028.49 K, torej več vložilo 8.434.13 K. 7 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 6840 K. 244 menic se je eskomptovalo za 116.657 K. Stanje vlog 2.905.487.06 K. Denarni promet 582.716.73 K. Vseh strank bilo je 1025.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico (reg. zadruga z neomejeno zavezo) imela je meseca aprila prometa K 162.034.61. Vložilo je 126 strank K 55.701.68, dvignilo 143 strank K 37.738.09. Posojil je bilo danih 79 strankam K 35.401.90, a vrnilo je 80 strank K 18.431.21.

(Občni zbor) okrajne bolnišne blagajne v Rudolfovem se je vršil v nedeljo dne 29. aprila 1906 ob 2. uri popoldan ob mnogobrojni udeležbi zborovalcev. Zborovanja udeležil se je c. kr. vladni zastopnik gosp. dr. Žužek. Gosp. načelnik Simon pl. Sladovič otvori občni zbor, pozdravi navzoče gospode ter preide na dnevni red. Nato poroča natančno poslovanje za upravno leto 1905, da je imela bolnišna blagajna začetkom leta 1905 846 članov, tekom leta jih je pristopilo 2809, izstopilo 2934. Delodajalcev šteje novomeški okraj 368, Žužemberk 57, Trebnje 65, skupno 490. Povprečno bilo je zglašanih delavcev 1187. Tekom leta 1905 zbolelo je 746

članov, mej temi je bilo 354 ambulantnih, kateri so prejeli samo zdravniško pomoč in zdravila. Ostali so bili oskrbovani skozi 6655 dni, pride povprečno na vsacega bolnika 17 dni in se jim je izplačalo denarne podpore 4678 K 84 v. Za zdravnike in kontrolo bolnikov se je izdalo 3129 K 60 v, na zdravilih in raznih pripomočkih 1693 K 79 v. Bolnišnicam se je izdalo na oskrbovalnih stroških 1713 K 80 v, za prevoz bolnikov v bolnice in k zdravnikom 592 K 90 v, skupno 2306 K 70 v. Pogrebni stroškov za 11 umrlih članov se je izplačalo 340 K. Dohodki so od delojemalcev znašali 11.661 K 15 v, doneski delodajalcev 5830 K 49 v. Globe so izkazane zneskom 293 K. Tekom upravnega leta kontrolirali so se delodajalci v sod. okrajih Žužemberk in Trebnje, kateri niso imeli zglašene delavce, in je bila blagajna primorana vložiti 153 ovadb pri politični oblasti. Iz teh slučajev je razvidno, kako zanemarjajo delodajalci zavarovanje svojih delavcev in to v lastno škodo ker jih zadenejo v nekaterih slučajih občutljive kazni in povračila. Razsodišče je razsojevalo v 15 slučajih. Nadzorovanje bolnikov in delodajalcev obneslo se je uspešno, posebno je močno upivalo na delavce, ter omejilo število simulantov. Na ta način se je rezervni zaklad zvišal od 20.453 K 80 v na 23.378 K 73 v, kateri znesek se deloma nahaja v mestni hranilnici v Rudolfovem, deloma v poštni hranilnici in blagajni. Daljni podatki so razvidni iz računskega sklepa za l. 1905, kateri je ob enem objavljen v časniku „Dol. Novice“ mej inserati. Zdravniško so oskrbovali blagajniške člane gg. zdravniki: dr. Peter De franceschi in dr. Ivan Vaupotič v Novem mestu, dr. Ivan Hubad v Toplicah, dr. Otmar Weselko v okraju Trebnje, dr. Konstantin Konwalinka v okraju Žužemberk; delavce pri tovarni v Rogu zdravil je dr. Schreyer v Kočevju. Zaveznega zborovanja okrajnih bolnišnih blagajn v Trstu, udeležila se je bolnišna blagajna po svojem delegatu, kakor je razvidno iz zaveznega poročila. Dalje se je udeležilo zborovanja o presoji vladnega načrta za reformo in izpopolnitev delavskega zavarovanja, kot udeležnica med zastopanih desetih večjih blagajn. Nato je načelnik nadzornega odseka g. Anton Jacaz poročal o pregledovanju knjig in računov, ter izjavil, da se je našlo vse v redu ter predlaga, da se načelnstvu izda absolutorij, kar se soglasno sprejme.

Zatem se preide k volitvi načelnštva, nadzorništva in razsodišča. Na predlog se izvolijo v načelnštvo per acclamationem sledeči gospodje od delodajalcev: Simon pl. Sladovič, Morauc Josip, Ogoreutz Josip, od delojemalcev po listkih sledeči gg.: Mirtič Anton, Petrič Makso, Hrastar Josip, Košak Ignac, Bele Alojzij in Zorko Franc. V nadzornovalni odsek izvolijo se po listkih od delodajalcev gg. Bergmann Josip, Štefanovič Dimitrija, od delojemalcev gg. Kolb Josip, Matko Josip, Küssel Avgust in Košir Alojzij. V blagajniško razsodišče izvolijo se po listkih od delodajalcev gg. Karas Ivan, Gorupič Peter, od delojemalcev gg. Hribar Jernej, Bernhard Franc in Murgelj Anton. K raznim predlogom se oglasi g. Maks Petrič ter predlaga, da se tovarni v Rogu v bodoče omeji kompenziranje njenih terjatev za transporte bolnikov od blagajnih prispevkov, se po raztolmačenju g. načelnika predlog sprejme. Na dalje omeni, da tovarna v Rogu svojih delavcev ne zglašuje in odglašuje pravilno in vkljub temu se kot nečlani zdravijo na račun blagajne. V prihodnje se želi opustiti tako postopanje, sicer se bode strožje postopalo proti nji. Temu ugovarja ravnatelj tovarne g. Lumec, izjavlja, da se je le eden slučaj pripetil in se izgovarja na identična imena in priimke. Nato pripomni tajnik, da se je našlo več slučajev, kateri so se na njegovo zahtevanje prebrali in dokazali. Predlogu za upeljanje nedeljskega izplačevanja podpor, je ugovarjalo večino zborovalcev ter se po daljši debati odklonil iz razloga, ker se bolnišna podpora izplačuje vsaki čas, ko bolnik ozdravi. Na ta način hoteli bi imeti še nedeljo plačano, akoravno je delo nastopil že med tednom. Ker se nobeden več ne oglasi za besedo, zaključijo g. načelnik zborovanje.

(Izžrebani porotniki za II. porotniško zasedanje v Rudolfovem so: Vidmar Anton, pos. v Ambrusu; Kostanjevic Janez, pos. v Mirni Peči; Klun France, pos. v Lienfeldu; Zesser France, trg. v Krškem; Špendal Anton, pos. v Biški vasi; Loy Franc, trg. v Kočevju; Ajster Jože, pos. v Krški vasi; Siegmund Matija, pos. iz Stare cerkve pri Ko-

čevju; Verderber Ivan, gostil. v Kočevju; Prijatelj Franc, pos. in trg. v Tržiči; Rus Ivan, pos. in trg. v Brežah; Božič Fr. pos. v Gor. Suhadolu; Novak Ivan, posestnik v Račjem; Česarek Jakob, pos. in krčmar v Dolenji vasi; Kolenc Martin, pos. in trg. na Mirni; Sever Otmar c. kr. nadporočnik, pos. v Kostanjevici; Stritar Andrej, pos. in gostil. Sv. Križ pri Kostanjevici; Slivnik Vinko, pos. in trg. v Št. Vidu; Jerman Ivan, pos. in gostil. v Krškem; Picek France, pos. in trg. v Ribnici; Magovac France, pos. in gostil. na Gmajni; Bukovec Jože, pos. na Kleču; Oražen France, pos. in mlinar v Prigorici; Jaklič Jurij, pos. in gostil. v Črnomlju; Volovec Martin, pos. in trg. v Št. Jerneju; Morscher France, pos. in trg. na Smuki; Andoljšek Anton, pos. in trg. v Gor. Boštanju; Marinček France, pos. v Cerklah; Schneller Ivan, pos. in trg. v Koprivniku; Simonič Jožef pos. v Mladici; Šlajpah Alojzij, pos. in gostil. na Veliki Loki; Ditrih Viktor, gozdarski nadzornik v Soteski; Drobnič Franc, pos. in pek v Ribnici; Hrovat France, pos. in mlinar na Ratežu; Erčul France, pos. in mlinar na Ratežu; Erčul France, pos. v Zagorici; Smole Nace, pos. in župan v Zubini. Namestniki so: Sali Anton, Rudolfovo; Berdavs Jože, Vavta vas; Kramaršič Anton, Jurka vas; Bergant Simon, Rudolfovo; Ferlič Ljudevit, Rudolfovo; Košiček France, Rudolfovo; pl. Sladovič Simon, Rudolfovo; Bruner Makso, Rudolfovo; Možina France, Rudolfovo. Porotne sodbe se prično dne 28. maja t. l.

(Porotne obravnave.) Pri II. zasedanju porotnih obravnay, ki se bodo vršile dne 28. maja 1906 pri tukajšnjem okrožnem sodišču, pridejo sledeči na vrsto: Debeljak Margareta radi hudodelstva detomora. Lepuša Uršula radi ugrabitve. Može Janez radi hudodelstva posilstva in sramotitve in prestopka telesne poškodbe. Murgelj Anton radi hudodelstva tatvine. Pešelj Florijan radi zločina zlorabe uradne oblasti.

(Današnji list) obsega deset strani.

(Marijine pesmi) za mešan zbor in orglje zložil P. H. Sattner, so premišljeno in skrbno oglašeno delo, ki obsega 10 lepih pesmi. Te bodo zborom, ki razpolagajo z dobrimi in številnimi pevci, vajenim polifonnega sloga, prava slast. G. skladatelj si je izvolil deloma strogo kanonične oblike (št. 6, 7), deloma se naslonil na domač Riharjev slog, n. pr. v sklepu druge pesmi. Tako je s tem priskrbljeno za razliko, da bode dobil vsak zbor za se nekaj uporabnega. Omeniti je krasnega poetičnega besedila teh pesmij, ki že pri samem berilu melodično in harmonično donijo kot duhteči šopki na majnikovih oltarjih. Delo se dobi v Kat. bukv. v Ljubljani, part. po K 1'80, glas po 50 v.

Gospodarske stvari.

— (Shod zaradi prašičje zaprtije.) Dne 3. t. m. so se zbrali v Košakovi gostilni posestniki in obrtniki iz Novega mesta in bližnje okolice, da se posvetujejo, kaj bi bilo ukreniti, da se zopet odpro prašičji sejmovi. Izvolili so iz svoje srede pripravljalni odbor, ki naj skliče shod interesentov. Na tem shodu naj se pojasni stališče prizadetih gospodarjev in novomeških obrtnikov in naj se napravijo potrebni koraki, da se prašičji sejmovi zopet odpro. V ta odbor so bili voljeni gg. Ogoreutz, Rosman in pl. Sladovič iz Novega mesta in gg. Rohrman, Windischer in Zure iz Kandije. Ta odbor je sklical shod interesentov na pondeljek dne 7. t. m. ob 4. popoldne v mestno dvorano. Točno ob določeni uri so se res zbrali mnogoštevilni udeležniki iz Novega mesta in okolice. Videli smo v najlepši slogi poleg mnogih kmetov malone vse prizadete sloje mestnega prebivalstva. Shod je otvoril načelnik pripravljalnega odbora g. Rohrman, ki je pojasnil namen shoda in predlagal predsednikom shoda župana pl. Sladoviča. Sprejeto. Na to je pojasnil poročevalec g. Rohrman položaj, v katerem se nahajajo kmetski posestniki iz okolice in drugih krajev novomeškega glavarstva vsled zapornih odredb in je povdarjal škodo, katero prizadeva prašičja zaprtija za kmetske posestnike. Na to je opisal poročevalec g. Rosman neugodne posledke, ki jo ima prašičja zaprtija za mestno prebivalstvo, za obrtnike in trgovce. Shod je soglasno sklenil, da se nujno naprosi visoka vlada, da se v Novem mestu zopet

odprejo prašičji sejmovi in da se vpelje zopet redna kupčija. Dostično prošnjo je prebral g. Rohrmann. Resolucija se glasi sledeče: „Visoka deželna vlada blagovoli uvaževati sedanji neugodni položaj, ki je nastal vsled dolgotrajne prašičje zaprtije za mestno in drugo prebivalstvo in blagovoli odrediti, da se prašičja zaprtija za neokužene kraje razveljavi in da se vpeljejo v Novem mestu zopet redni tedenski sejmovi.“ Prošnjo so podpisali v imenu interesentov sledeči gospodje: župan Zurec, občinski svetnik Znanec, Windischer in Jakše iz Kandije, župan Fr. Vintar in Rud. Faleschini iz Prečne, župan pl. Sladovič, Ogorentz, Barborič, Koklič in Košak iz Novega mesta. V četrtek dné 10. t. m. se je podala v tej zadevi mestna deputacija k deželnemu predsedniku in vročila ob enem tudi peticijo shoda.

— (Zaradi tihotapljenja s prašičji) se je vpeljal kataster po vseh občinah novomeškega, krškega in črnomaljskega okraja, ki mejé na Hrovaško. Glede tega katastra pa prevladuje v obče mnenje, da je po mnogih krajih čisto nepotreben, po drugih pa nezadosten, tako da ne daje nobenega pravega jamstva proti tihotapljenju. Po našem mnenju naj bi se kataster vpeljal tam, kjer ga je res treba in naj bi se vpeljala vsa stvar tako, da bi res kaj izdala. Napraviti bi bilo na primernih krajih več orožniških postaj in vpeljati stalno stražo.

— (Oddaja cepičev.) Kakor prejšnja leta, oddajali se bodo tudi letos iz državnih trtnic na Kranjskem zeleni cepiči priporočljivih, žlahtnih vrst, vinogradnikom brezplačno, ako se dotični zglase vsaj do 25. t. m., bodisi ustmeno ali pa pismeno pri podpisnem nadzorstvu ali pa pri delovodstvu pristojne državne trtnice. Dan oddaje cepičev se bode zopet tem potom oznanil. — C. kr. vinarsko nadzorstvo za Kranjsko.

— (Odbiranje piščet za pleme.) Pri nas je gledati na to, da imamo kokoši, ki so posebno dobre za nesenje, kajti jajčja kupčija je za naše kraje najbolj važna. V drugo je pa skrbeti, da imamo kokoši, ki so dobre tudi za zimsko nesenje. Zimsko nesenje pospešujemo razun z gorkimi kurniki in dobro rejo tudi s tem, da odbiramo za rejo piščeta iz zgodnjih gnezd in od dobro nesnih kokoši. Iz zgodnjih gnezd dobljene jarčke nam začno nesti na zimo in dajejo kokoši, ki so najboljše zimske jajčarice, če skrbimo seveda tudi za potrebno toploto v kurnikih in za dobro krmo. Zgodnjih piščet ni tedaj prodajati kar od kraja, ker je cena v tem času za piščance posebno dobra. Najlepsi piščanci naj se pridrže za pleme! Ker je gledati, da niso živali med seboj preveč sorodne krvi, naj se petelini za pleme dobe iz sosednih vasi, sploh iz drugih gnezd. Plemenitev sorodnih živali slabi kri in kvari rejo.

— (Rudeča detelja) je šla letos večinoma po zlu, kar pomeni precejšnjo škodo in velik odpadek pri krmi. Dostične njive so se večidel preorale, da se obsejejo s kakim drugim sadežem. Vsekako bo kazalo, da se letos sejejo pripravne krmske rastline, zelena turšica itd.

— (Paša po gozdih.) Zaradi pomanjkanje krme se že goni živina v gozde. Bore malo pa dobi žival na tej paši. Toliko da pride iz zaduhlih hlevov na sveži zrak in da se tam izprehodi. To je sicer dobro in za dober počut živali veliko vredno, ali od take reje je malo užitka.

— (Prevlečite krompir.) Kjer se ima dosti krompirja nasajenega, malo pa delavnih moči za istega okopavati, stori se kaj prav, da se ga koj, ko se prične iz zemlje kazati, podolgič in počez z brano prevleče. Tako prihrani se lahko prvo okopavanje popolnoma in izhajanje krompirja se jako podpira.

— (Letošnja košnja po travnikih) ne obeta biti dobra. Sicer nam dež ta mesec dobro namaka naše travnike ali malo prepozno je prišla ta moča. Mesec april je bil dosti presuh in to se pozna in se bo poznalo na travi. Detelja je bolj lepa ko trava. Trava je pa v aprilu tako zastala v rasti, da ji tudi sedanja moča dosti ne zaleže. Sena bo vsled tega dosti manj kakor ga je bilo lani, zlasti po tistih legah, ki so po naravi bolj suhe.

— (Zelena krma) se je začela zaradi pomanjkanja suhe krme splošno pokladati. Opozarjati pa moramo, da se marsikje prenašlo prehaja na zeleno krmo. To ni dobro! Prenagla sprememba v krmi se zmeraj pozna na vsem, na slabši prebavi in na slabšem užitku. Saj en teden bi se morala suha

krma mešati med zeleno, predno se začne s polaganjem same zelene krme. Dasi je naša živina za vse slabo močno utrjena, vendar tudi njej ugaja, da se oziramo na počasno polaganje zelene krme in na mešanje zelene krme s suho. Če mešaš zeleno krmo s suho, je najboljše, da suho krmo zrežeš, ker dela živina sicer preveč zjedi. Paziti je nadalje, da ne pokladamo premlade detelje, zlasti ne, če je rosna, mokra ali ugreta.

— (Kedaj je smetana dosti kisla za médenje.) Če hočeš dobiti posebno fin puter, ne sme biti smetana preveč kisla. Smetana mora biti le nekoliko kiselkasta in gosta, potem se dobi iz nje puter, ki ni le najbolj okusen, ampak tudi trpežen. Ravno prav kisla smetana se pozna potem, da teče počasi in zdržema od žlice, ki jo potisneš notri in potem izvlečeš. Smetana mora nepretrgoma teči od žlice, na žlici sami pa mora ostati v podobi loščaste prevleke. Da se smetana kolikor mogoče enakomerno kisa, naj se tu pa tam premeša, posebno v tem slučaju, če mešamo smetano od večkratnega posnemanja skupaj. Prekislata smetana se pozna na tem, da je bolj kašasta ali sirasto sesedena. Jako slabo je tudi, če stoji smetana toliko časa, da se dela na njej plesnjiva rumenosiva koža. Iz take smetane ne more biti dobrega putra!

— (Klajno apno za mlada praseta.) Če praseta grizejo zid, pijejo gnojnico itd., potem je to zmeraj dokaz, da jim manjka rudninskih snovi. V takem slučaju naj se poklada klajno apno, ki se tudi sicer priporoča za svinje. Starim svinjam se lahko daje po 40 gramov apna na dan, mladičem po 20 gramov, malim prasatom 10 gramov.

— (Prvi avstrijski združni shod.) Koncem meseca maja t. l. — t. j. ravno pred binkoštnimi prazniki, se vrši na Dunaju prvi avstrijski združni shod. Združni shod vrši se pod častnim predsedništvom ekscelece gospoda c. kr. poljedelskega ministra grofa Ferdinanda Buquoy in gospoda nižjeavstrijskega deželnega maršala, prelata Frigidijana Schmolka. Spored: Ponedeljek dne 28. maja 1906: Ob 9. uri predpoldne: Konferenca revizorjev, ki se po potrebi popoldne nadaljuje. Pri tej konferenci obravnaval se bode tudi predlog „Združne Zveze“ v Ljubljani o skupni statistiki vsega avstrijskega združništva. Ob 6. uri zvečer: Skupščina „Splošne avstrijske združne zveze“. Ob 8. uri zvečer: Sestanek in pozdrav vdeležencev združnega shoda. (Kje se ta sestanek vrši, še nanznamo). Torek, dne 29. maja 1906: Ob 9. uri predpoldne: Otvoritev združnega shoda in prvo zborovanje, pričetek obravnav o posameznih referatih. Ob 1. uri popoldne: Skupen obed, potem nadaljevanje obravnav. Sreda, dne 30. maja 1906: Ob 9. uri predpoldne: II. glavno zborovanje, nadaljevanje obravnav. Popoldne skupen slavnosten obed vdeležencev in gostov. Četrtek, dne 31. maja 1906: Skupen izlet v gornjo donavsko dolino, v Waachau — in ogled združnih naprav. Petek, dne 1. junija 1906: Skupen izlet in ogled komasacije in združnega skladišča. — Dnevni red združnega shoda. (Morebitne spremembe se še razglasijo.) Torek, dne 29. maja 1906. 1. Razvoj in stanje kmetijskega združništva na Nižje-Avstrijskem (poročevalec: Dr. Robert Raffay, predsednik nižje-avstrijske centralne blagajne na Dunaju). 2. Združni poduk (poročevalec: Zvezin ravnatelj Jan Sedlak v Pragi). 3. Nakup in prodaja združnim potom (poročevalci: Zvezin načelnik dr. Edvard Turk v Bjelicah, deželni nadsvetnik Viktor Kerbler v Lincu, zvezin tajnik Rudolf Feichtinger v Bjelicah, uradni vodja „Združne zveze“ v Ljubljani Ivan Rožman, koji zadnji poroča o dosedanjih izkušnjah s konsumnimi zadrugami, o njih nadaljnem razvoju in razmerju do kmetijskih zadrug). 4. Pokritje zgub pri zadrugah z omejeno zavezo (poročevalec: Zvezin načelnik dr. Moric Weden v Pragi). 5. Ustanovitev državne centralne blagajne (poročevalec: predsednik „Splošne združne zveze“ dr. Pavel baron Störck na Dunaju). Sreda dne 30. maja 1906. 1. Poslovna načela za združna skladišča (poročevalci: deželni poslanec in predsednik skladišča v Počeradu Filip Frantzl, višji nadzornik Ljudevit Liebmayr na Dunaju, načelnik skladišča v Skalichah Jožef Reichert). 2. Izkušnje pri ustanovitvi in poslovanju vinarskih zadrug (poročevalca: ravnatelj Viljem Haufert v Bocnu, dr. Volfram v Traismauer). 3. Načela za mlekarne zadrug in združno prodajo jajc (poročevalec: deželni nadsvetnik Viktor Kerbler v Lincu). 4. Obdačenje in neposredne pristojbine v smislu avstrijskih davčnih in pristojbinskih zakonov (poročevalec: Ravnatelj Anton Blažek

v Pragi). 5. Dobava za vojaštvo (poročevalec: Podpredsednik „Splošne zadrzne zveze“ Jože Faschingbauer na Dunaju). 6. Razmerje med kmetijskimi in obrtnimi zadrugami (poročevalec: Uradni vodja „Zadrzne Zveze“ v Ljubljani Ivan Rožman). Na dnevnem redu so toraj sami važni predmeti in vsak udeležnik bo imel priliko se marsikaj naučiti. Zadrzni shod nam pa mora dati tudi bodrilo za zadržno delo. Radi tega pozivamo slovenske in hrvaške zadrugarje, da se tega prvega avstrijskega zadrznega shoda v obilnem številu vdeležijo. Naj vidijo na Dunaju, da Jugoslovani v zadrzništvu nismo zadnji, temveč da smo daleč spredaj — naj vidijo tam, da smo krepko nastopili pot samopomoči. Lepo bi bilo, če bi vsaka jugoslovanska zadruga poslala svojega zastopnika na Dunaj; ker bi pa to povzročilo precej stroškov, priporočamo, da si po več zadrug skupaj določi odposlanca za prvi avstrijski zadrzni shod. Seveda se dobijo vsa potrebna pojasnila pri „Zadrzni zvezi“ v Ljubljani.

— (Popolnoma napačni način) pridobitve repnega semena, nahaja se po Dolenjskem okolo Mirne peči, Trebnega, Sv. Lovrenca itd. Ako se človek zdaj v tem času po dolenski železnici po teh navedenih krajih vozi, zapazi nehote cele njive semenske repe, katera se ravno zdaj, v najbujnejšem cvetenju nahaja. Človek se more velikanskem pridobivanju repnega semena kar čuditi, še bolj čuditi se mora pa načinu pridelovanja istega. Na jesen pusti se namreč drobno repico na njivi, in le debelo se domov spelje. Taka drobna repica prezimi na njivi, zdaj na spomlad šine pa v cvet, ter nastavi seme. In tako pridobljeno repno seme prodaja se potem v Novem mestu in drugod. Kako naj izraste iz takega semena lepa debela repa, ko je vendar na odpadku, na završku pridelano bilo? Za pravo dobro repno seme pridelati, treba je vendar na jesen najlepšo to je najdebelejšo, najgladkejšo, pri tem pa drobno repato, ali drobno koreninasto repo obrezati, jo čez zimo v kleti shraniti, na spomlad pa, z obilno zagnojivijo ven presaditi, in sicer v prav preksolnčno pa zavetno lego. Le popolnoma napačni pridobitvi repnega semena po označenem načinu gre pripisovati, da je dolenski, iz takega semena pridelana repa trda in grenka, namesto da bi bila mehka in sladka. Repno seme, naj bi se iz takih krajev, kjer se tako prideluje, ne kupovalo. To povedano naj bo posebno novomeškimi trgovcem.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Novo mesto in Kandija za mesec 46 K. Prof. Fr. Vadnjal 1 K. Veleč. g. župnik Ign. Šalehar 10 K. Mil. g. prošt dr. Seb. Elbert za leto 20 K. Neimenovana gospodična 3 K. Veleč. g. dekan Jan. Nagode 10 K. Mina Mervec 2 K. Gospa Presker iz Rajhenburga 10 K. Slavna kranjska hranilnica 100 K. G. Pavčič, posestnik v Novem mestu 100 klg. koruzne moke. Veleč g. duhovni svetnik J. Mervec dve vreči krompirja.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni 6 dni
izvrstna prilika za potovanje
Je in ostane z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24.000 ton
„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25.000 ton
toraj še enkrat večji
kakor do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Podobice za prvo sv. obhajilo
prav lepe in v vsaki velikosti se dobijo v prodajalni J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Oklic javne dražbe.

Dne 27. maja 1906 ob 11. uri dopoludne v pisarni posojilnice v Kandiji prodala se bode iz proste roke hiša št. 2 na Brodu. Pri hiši je vrt, hlev in svinjaki.

(101) Načelnštvo posojilnice v Kandiji.

Loterijske številke.

GRADEC, 5. maja	80	9	83	59	73
TRST, 12. amja	15	13	32	52	37

Družinski blaginji je posvečena skrb naših gospodinj!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

je edina sladna kava, ki dobiva po Kathreinerjevem načinu posebnega proizvajanja priljubljeni vonj in dobri okus zrnate kave. Njene velike, vobče priznane zdravstvene prednosti so čestokrat poudarjali najodličnejši strokovnjaki znanstva.

Poleg izdatnega prihranka v vsakem gospodinjstvu je vsakdanja uporaba zlasti za mladino neprecenljive vrednosti!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime KATHREINER in zahtevajte le izvirne zavojce z varstveno — znakom »župnik Kneipp«.

Najboljši
in
najcenejši

šivalni
stroji

dobé se edino le v manufaktorni in modni trgovini pri
(92-3-2) **Jos. Morauc-u** v Rudolfovem.

Izurjene žagarje (97-0-2)
na rešetke (Gattersäger)

sprejme takoj lesna trgovina v Vrbovskem na Hrvaškem. — Več se izve pri graščinskem oskrbništvu na Ruprčvrhu pri Rudolfovem.

Pristni „Excelsior gumi“

za cepljenje trt, rafija in najfinejše nože za cepiti v veliki zalogi pri

Adolf-u Gustin-u,

trgovina s železnim in specerijskim blagom in c. kr. prodaja smodnika v Novem mestu. (103-3-1)

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

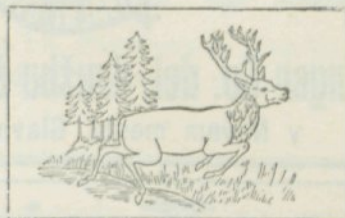
(101-16-15)

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste
Dobiva se povsod! — na evropskem ozemlju. — Dobiva se povsod!

Nova hiša na prodaj ali v najem.

Hiša št. 41 v Žabji vasi se iz proste roke proda. Hiša je pripravna za kacega penzionista ali uradnika. Zraven je tudi do dva joha posetve, hlev, svinjak in kozolec. Proda se pa tudi sama hiša s sadnim vrtom. — Prodaj tudi nad studentem v Žabji vasi zemljišče za stavbo hiš, na katerem se nahaja pesek in kamenje, po 1 krono kvadratni meter.

Več se izve pri lastniku A. Nečimer v Žabji vasi ali v Rudolfovem št. 60. (95-4-2)

Prodaja vina.

Imam v kleti več sto hektolitrov pristnega belega, črnega in rudečega starega in novega vina, domače rakije, brinovca in finega namiznega olja iz oljk po primerno nizkih cenah.

Ivan Pujmann,

(83-16-2)

vinogradnik in trgovec (Vodnjan Dignano-Istra).

Malo stanovanje in mesečna soba
se oddasta takoj v Skabrnetovi hiši.

Deček

v starosti 13—14 let, ki bi imel veselje do čevljarske obrti, sprejme se po dogovoru tudi v lastno oskrbo z vsemi potrebnimi stvarmi

Vinko Kaušek,

(88-3-2)

čevljar v Smolinivasi št. 11 pri Novem mestu.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v AMERIKO je s parniki

„Severonemškega Lloyda“

iz

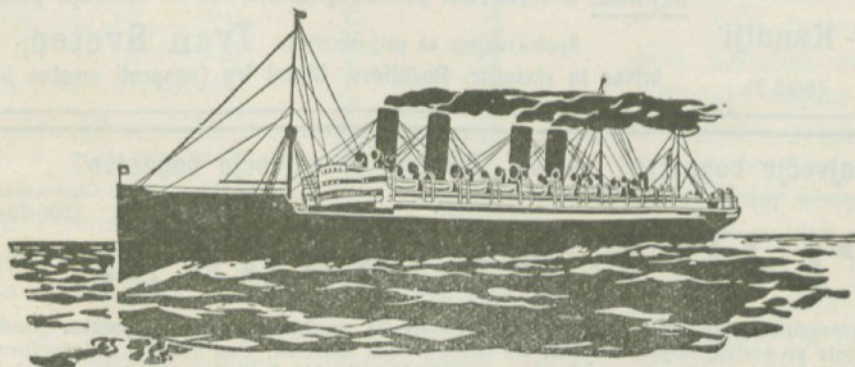
BREMENA

NEW-YORK

s cesarskimi brzoparniki: Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Pozor! Berite!

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

(83-24-7)

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa, potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno.

Postrežba poštena, reelna in solidna. — Potnikom, namenjenim v zapadne države, kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. — Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

(1-24-10)

Prodajalne
se spoznajo
na
tej podobi,

v katerih se
dobivajo edino pravi
SINGER-jevi
šivalni stroji

Singer Co. del. družba šivalnih strojev
v Novem mestu, Glavni trg št. 88.

Krojač

(93-3-2)

samostojen, oženjen, dobro izvežban tudi za sejmarsko delo,
sprejme se pri

F. Skušek, trgovcu v Metliki.

M. CERAR v Domžalah

— tvornica slamnikov —

se priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu
v obilo naročanje vsakovrstnih slamnikov.

Cene nizke, postrežba točna. (85-3-2)

Redkokdaj taka prilika za onega

kateri potrebuje **grušt** (89-2-2)

8 metrov dolg, 5 in pol metra širok, jako močan ter popol-
noma v dobrem stanu po zelo nizki ceni. — Dobi se pri

Vinko-tu Kaušek v Smolini vasi št. 11 pri Norem mestu.

Najboljša pristna vina

priporoča po najnižji ceni Antonija Lakner v Kandiji

nasproti žagi g. Košiček-a. (86-5-2)

Gostilna FERLIČ, Glavni trg.

Zobozdravnik

iz Ljubljane, Špitalske ulice št. 7

Amerikanske zobe.
Vsa zobotehnična dela.

Amerikanske zobe
se v konces. ateljeju

O. SEYDL izvršujejo.

Ordinira vsaki ponedeljek od 10.—5. ure.

(37-9-7)

Hiša na prodaj

(69-2-2-)

pod ugodnimi pogoji v Novem mestu, Dolge ulice št. 18.
4 sobe, 2 kuhinji, 3 shrambe, 4 drvarnice, klet, vrt in
gozd. — Natančneje se izve pri lastniku ravnotam.

ŽENSKÉ LASE

(234-24-14)

zmešane in rezane, kupujem na malo in veliko. Vsaki nabiralec
las naj se prepriča, da plačujem od zdaj vsekakor najvišjo ceno.
Izdelujem vsa vlasuljarska dela, vlasulje (baroke), lasne verižice,
kite in umetne slike iz las po najnovejšem načinu. — V zalogi
imam najfinejša mila svetovnoznane tvrdke H. Kielhauser,
Gradec, kakor tudi znano Bergmannovo lilijino milo z znamko
„dva rudarja“. Dišave za obleko in mnogo priznana tekočino
Bay-Rum, katera rabi proti izpadanju las in očiščuje prhut.

Spoštovanjem se priporočujem **Ivan Svetec**,
brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše).

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

(266-20-12)

KAPLJICE SV. MARKA.

Te glasovite in nedosegljive „Kapljice sv. Marka“ se uporabljajo za zunanjo in notranjo vporabo. Osobito
odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in
spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejajo izmečke, odpravijo nadubo, bolečine in krče, pospešujejo
in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni, izvirajoče od glist. Delujejo izborna proti hripavosti in
prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter kóliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni, izvirajoče od mrzlice.
Te kapljice so najboljše sredstvo proti boleznim na maternici in midronu, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetški hiši.

Dobira se samo: Mestna lekarna, Zagreb. — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg
št. 50, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franco postavljeno na vsako pošto :

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v || 3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v || 4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v

Na razpolago imam na tisoče priznalnih pisem, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena
nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim vspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčič, učitelj; Stjepan Barič,
župnik; Ilija Mamič, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanič, seljak; Sofija Vukelič, šivilja itd. itd.

MESTNA LEKARNA, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno leta 1360.